

Oslo politidistrikt
Postboks 2093 Vika
0125 Oslo

Deres referanse:
Vår referanse: 20/436
Dato: 27/11/2020

Vedrørende arrestpraksis for mindreårige i Oslo politidistrikt

Norges institusjon for menneskerettigheter (NIM) er gjort kjent med en henvendelse fra Forsvarergruppen i Advokatforeningen vedrørende arrestpraksis for mindreårige i Oslo politidistrikt til politimesteren i Oslo, datert 12.11.2020.

NIM viser til at Forsvarergruppen på bakgrunn av henvendelser fra advokater og nærmere undersøkelser har identifisert tre forhold som gir grunn til bekymringer i sentralarresten: plassering av mindreårige på celle, manglende tilrettelegging ved opphold på celle, og mangel på menneskelig kontakt ved opphold på celle.

Forsvarergruppen knytter sin henvendelse og sine bekymringer opp mot straffeprosessloven § 174 og RPOD-2018-11 (arrestinstruksen).

NIM har ikke selv gått inn i praksis som er beskrevet i henvendelsen fra Forsvarergruppen, og kjenner ikke detaljene i de faktiske forholdene. NIM mener likevel punktene som Forsvarergruppen tar opp gir grunn til bekymring, og ønsker mer informasjon om årsakene som ligger bak de tallene som Forsvarergruppen peker på.

NIM vil understreke at de problemstillingene som reises i henvendelsen fra Forsvarergruppen også reiser spørsmål opp mot menneskerettighetene.

NIM viser særlig til FNs barnekonvensjon, som er inkorporert i norsk rett med forrang gjennom menneskerettsloven. Barnekonvensjonens artikkel 37 b og c sier blant annet at pågrepelse, frihetsberøvelse eller fengsling av barn bare skal benyttes som en siste utvei og for et kortest mulig tidsrom, samt at barn som er berøvet friheten, skal behandles med menneskelighet og med respekt for barnets iboende verdighet og på en måte som tar hensyn til barnets behov.

NIM viser videre til at FNs barnekomité har utgitt egen *General Comment no. 24 on children's rights in the child justice system (2019)*. Barnekomiteens generelle kommentarer er ikke rettslig bindende, men tillegges gjennomgående stor vekt i norsk rett.¹

¹ HR-2020-661, avsnitt 80.

Barnekomiteen viser blant annet til behovet for at konvensjonens artikkel 37 følges også ved arrest og plassering på celle:

Arrest is often the starting point of pretrial detention, and States should ensure that the law places clear obligations on law enforcement officers to apply article 37 in the context of arrest. States should further ensure that children are not held in transportation or in police cells, except as a measure of last resort and for the shortest period of time, and that they are not held with adults, except where that is in their best interests. Mechanisms for swift release to parents or appropriate adults should be prioritized.

Endelig viser NIM til at Norge har fått direkte og konkrete anbefalinger fra FNs overvåkningsorganer vedrørende mindreårige i politiarrest, se særlig FNs torturkomités anbefalinger til Norge i 2018 (CAT/C/NOR/CO/8):

The pretrial detention of minors should be used as a measure of last resort, should follow clear guidelines and no children should be held in police facilities beyond the 24-hour limit without a court hearing, as prescribed by the Criminal Procedure Act, and alternative measures to police detention should be sought.

Heller ikke overvåkningsorganenes anbefalinger er rettslig bindende, men de gir uttrykk for en konkret vurdering av spesifikke forhold i den aktuelle staten basert på en gjennomgang av en rekke kilder fra både offentlige myndigheter og ikke-statlige aktører.

NIM oppfordrer Oslo politidistrikt til å inkludere menneskerettslige vurderinger ved en gjennomgang og vurdering av praksisen på bakgrunn av henvendelsen fra Forsvarergruppen. NIM ber om å bli holdt orientert ved kopi av Oslo politidistrikts svar til Forsvarergruppen.

Som vedlegg til denne henvendelsen legger vi også ved en publisasjon utarbeidet av NIM som samler alle anbefalinger fra FNs overvåkningsorganer til Norge de siste årene. Det er flere anbefalinger som omhandler politiarrest, varetekt mv., både overfor mindreårige arrestanter og andre, se særlig s. 17-21. NIM ønsker med denne publikasjonen å sikre at alle relevante offentlige organer, inklusive politidistriktene, er kjent med bekymringene som er løftet av FNs overvåkningsorganer.

NIM er åpen for videre kommunikasjon om denne saken.

Vennlig hilsen
for Norges institusjon for menneskerettigheter

Adele Matheson Mestad
Direktør

Kirsten Kolstad Kvalø
Seniorrådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har dermed ingen signatur.